

Vangst van een Kalanderleeuwerik *Melanocorypha calandra* op ringstation Castricum

Op het ringstation Castricum werd op 10 oktober 1980 om 10.30 een groep Veldleeuweriken *Alauda arvensis* aangelokt waarbij zich een grote leeuwerikachtige vogel bevond. Dit groepje streek naast één van de slagnetten neer. De grote vogel kon nu gedetermineerd worden als Kalanderleeuwerik op grond van formaat, opvallende zwarte vlekken op de zijborst, massieve snavel en, in vlucht, witte achterrand aan de binnenvleugel en donkere ondervleugels.

Na enige minuten vloog het groepje leeuweriken weg maar kon van een afstand van enkele honderden meters weer teruggelokt worden. De Kalanderleeuwerik streek samen met enige Veldleeuweriken binnen het vangbereik van het slagnet neer en kon vervolgens worden gevangen. In aanwezigheid van M. van der Aart, R. Dekker, F. Jongerling, H. Levering, R. Reijnders en Q. L. Slings werd de vogel geringd (Arnhem H 144 629), beschreven, gefotografeerd en in vrijheid gesteld. In verband met de zware snavel werd een steviger ring ($\varnothing$ 3.3 mm) aangelegd dan gebruikelijk is bij leeuweriken. De beschrijving van deze vogel luidt als volgt:

Bovenzijde grijsbruin, nek en stuit lichter dan bovenkop en rug. Veren van de bovenkop geschubd door lichte veerranden. Rugveren sterk gesleten en met grijsbruine centra, donkere schachtstreep en lichte randjes aan de toppen. Brede ooring uitlopend in korte vuilbeige wenkbrauwstreep achter het oog. Oorstreek bruin. *Onderzijde* Flanken beigebruin, borst bruin met donkerbruine vlekjes en twee grote zwarte vlekken op de zijborst die elkaar in het midden bijna raken. Rest onderzijde wit. *Vleugels en staart* Grote en middelste vleugeldekveren met donkerbruine centra en lichte randen en toppen. Duimvleugel en binnenste

kleine slagpennen (*tertials*) met brede geelbruine randen. Kleine slagpennen en binnenste grote slagpennen met lichte randen en brede witte toppen. Ondervleugel (dek- en okselveren inbegrepen) donker asgrijs. Buitenste staartpennen grotendeels wit, op één na buitenste met witte rand en top, daaropvolgende pen alleen met witte top. *Snavel, ogen en poten* Snavel massief; bovensnavel grijs, ondersnavel iets geelachtig. Binnenzijde bek geel, tong rose. Iris bruin. Tarsi en tenen vleeskleurig, voetzolen oranjegeel. *Maten* (mm) vleugel 135; snavellengte (tot voorhoofdsveren) 15.0, (tot schedel) 18.7; snavelhoogte 9.0; tarsus 26; achternagel 12 (tarsus en snavelhoogte gemeten volgens Svensson 1975, overige maten volgens Busse (*Notatki orn.* 15: 114-126). Een vleugellengte boven 125/126 mm zou volgens Bub (1981) op een mannetje wijzen. In de hand riep de vogel enige malen „skriéz”. Bij het vrijlaten viel de voor een leeuwerik kolossale vlucht op en liet de vogel een buitengewoon harde Veldleeuwerikachtige roep horen.

Deze ringvangst is door de CDNA aanvaard als het tweede geval van de Kalanderleeuwerik in Nederland. Het eerste geval betrof een waarneming van vier exemplaren op 2, 8 en 15 oktober 1960 op dezelfde plaats als de ringvangst in 1980 (Verkerk 1961). In NW-Europa zijn slechts vijf recente waarnemingen van deze soort bekend. 15 januari 1972 Småland (Zweden), 2 april 1961 Dorset (Engeland), 10 april 1974 Telemark (Noorwegen), 1 oktober 1974 Vestfold (Noorwegen), 28 april 1978 Fair Isle (Schotland) (*Vår Fågelvärld* 32: 125-127, *Sterna* 14: 177-180, 15: 177-178, *Brit. Birds* 55: 44-46, 72: 530). Verder zijn er nog vier oude waarnemingen in Duitsland (Helgoland) en Denemarken (mei-juli; 1847, 1892, 1895, 1933).

De Kalanderleeuwerik is een standvogel van grasrijke steppen en uitgestrekte akkers rond het Middellandse Zeegebied oostwaarts tot de westgrens van China (Voous 1960). De dichtstbijzijnde broedplaatsen liggen in Zuid-Frankrijk maar de soort komt hier slechts op enkele plaatsen voor (Yeatman 1976).

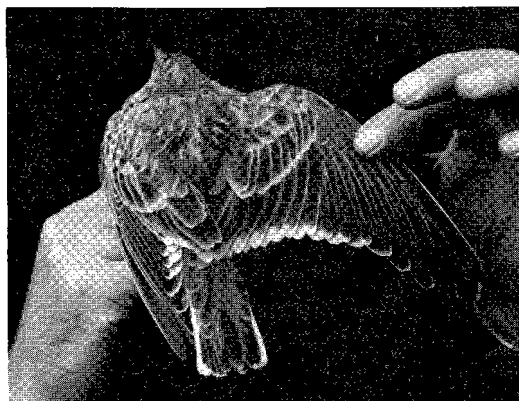
Summary

Second record of Calandra Lark Melanocorypha calandra in the Netherlands

A report is given of a Calandra Lark trapped on 10 October 1980 at Castricum (Noord-Holland). Recent records of this lark in NW. Europe (five in number) are mentioned.

Literatuur

- BUB H. 1981 Lerchen und Schwalben. (Neue Brehm-Bücherei 540) Ziemsen, Wittenberg.
- SVENSSON L. 1975. Identification guide to European Passerines. Naturhistoriska Riksmuseet, Stockholm.

Kalanderleeuwerik, 10 oktober 1980, Castricum (H. Levering). *Calandra Lark Melanocorypha calandra*.

- VERKERK W. 1961. Eerste waarneming van de Kalandrleeuwerik, *Melanocorypha calandra* (Linnaeus), in Nederland. *Limosa* 34: 225-227.
- VOOUS K. H. 1960. Atlas van de Europese broedvogels, Elsevier, Amsterdam.
- YEATMAN L. 1976. Atlas des oiseaux nicheurs de France. Ministère de la Qualité de la Vie, Paris.

Q. L. Slings, Jan Ligthartstraat 567, 1964 HR Heemskerk

[Deze ringvangst is door de CDNA aanvaard als het tweede geval van de Kalandrleeuwerik voor ons land. *This record has been accepted by the Dutch rarities committee.*]

Gezamenlijk jagende Boomvalken *Falco subbuteo*

Op 1 augustus 1981 om 16.00 uur zag ik ten oosten van Numansdorp (ZH) hoe twee Boomvalken *Falco subbuteo* afwisselend op een Boerenzwaluw *Hirundo rustica* stootten. Ik volgde beide Boomvalken terwijl ze, niet dicht bij elkaar, op 15-20 m hoogte boven een lage zomerkade in westelijke richting vlogen. Het betrof adulte vogels met een zichtbaar onderling grootteverschil; mogelijk het paartje dat deze zomer

broedde in een nabijgelegen eendenkooi. Plotse-ling zag ik de kleinste van de twee stoten naar een doel dat zich bevond aan de van mij gekeerde zijde van de kade. Terwijl de eerste Boomvalk nog uit zijn stootduik kwam, dook de andere. Bij de ontwijkende manoeuvres die „de prooi” uitvoerde, geraakte deze enkele malen aan de naar mij gekeerde zijde van de kade, zodat ik kon zien dat het een Boerenzwaluw betrof. Nadien volgde nog twee stootduiken. De gebeurtenis voltrok zich dermate snel dat ik niet zeker ben dat de laatste twee duiken ook beurte-lingen door beide vogels uitgevoerd werden. De Boerenzwaluw wist overigens de aanvallen te ontwijken en ontkwam. In de literatuur kon ik geen verwijzing vinden naar deze wijze van ja-gen door Boomvalken.

Summary

Hobbies Falco subbuteo hunting together

On 1 Augustus 1981 I observed near Numansdorp (Zuid-Holland) a pair of Hobbies *Falco subbuteo*; both birds successively swooped on a Barn Swallow *Hirundo rustica*. Four swoops were executed in total without success. No reference on joint hunting of Hobbies could be found in the literature.

G. L. Ouweneel, Lijster 17, 3299 BT Maasdam